

სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების საერთაშორისო პაქტის ფაკულტატიური ოქმი

მიღებულია და ხელმოსაწერად, რატიფიკაციისა და მიერთებისათვის
ღიაა, გაერთიანებული ერების 2200 . (XXI) რეზოლუციით,
1966 წლის 16 დეკემბერს

წინამდებარე ოქმის მონაწილე სახელმწიფოები,

ითვალისწინებენ, რომ სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ
პაქტის (შემდგომში „პაქტი“) მიზნების მისაღწევად და მისი დებულებების
განსახორციელებლად მიზანშეწონილი იქნებოდა პაქტის IV ნაწილის
საფუძველზე დაარსებულ ადამიანის უფლებათა კომიტეტს (შემდგომში
„კომიტეტი“) მიეცეს შესაძლებლობა წინამდებარე ოქმის შესაბამისად მიიღოს და
განიხილოს, შეტყობინებები ცალკეული პირებისაგან, რომლებიც ამტკიცებენ,
რომ ისინი პაქტში აღნიშნული რომელიმე უფლების დარღვევის მსხვერპლნი
არიან,

შეთანხმდნენ:

მუხლი 1

პაქტის მონაწილე სახელმწიფო, რომელიც წინამდებარე ოქმის მონაწილე
ხდება, აღიარებს კომიტეტის კომპეტენციას მიიღოს და განიხილოს შეტყობინება
მისი იურისდიქციის ქვემდებარე პირებისაგან, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ
აღნიშნული მონაწილე სახელმწიფოს მიერ პაქტში მოყვანილი რომელიმე
უფლების დარღვევის მსხვერპლნი არიან. კომიტეტის მიერ არც ერთი
შეტყობინება არ მიიღება, თუ იგი ეხება პაქტის მონაწილე სახელმწიფოს,
რომელიც არ არის წინამდებარე ოქმის მონაწილე.

მუხლი 2

პირველი მუხლის დებულებების დაცვის შემთხვევაში პირებს, რომლებიც
ამტკიცებენ, რომ პაქტში ჩამოთვლილი მათი რომელიმე უფლება დაირღვა, და
რომლებმაც ამოწურეს იურიდიული დაცვის ყველა არსებული
შედასახელმწიფოებრივი საშუალება, შეუძლიათ კომიტეტის განსახილველად
წარადგინონ წერილობითი შეტყობინება.

მუხლი 3

კომიტეტს შეუძლია მიუღებლად გამოაცხადოს წინამდებარე ოქმის
შესაბამისად წარდგენილი შეტყობინება, რომელიც ანონიმურია ან, მისი აზრით,
წარმოადგენს ასეთი შეტყობინების წარდგენის უფლების ბოროტად გამოყენებას,
ან შეუთავსებელია პაქტის დებულებებთან.

მუხლი 4

1. მე-3 მუხლის დებულებათა დაცვის შემთხვევაში კომიტეტი წინამდებარე ოქმის თანახმად წარდგენილ ნებისმიერ შეტყობინებას აცნობებს წინამდებარე ოქმის მონაწილე სახელმწიფოს, რომელიც მტკიცების თანახმად არღვევს პაქტის რომელიმე დებულებას.
2. შეტყობინების მიმღები სახელმწიფო ექვსი თვის მანძილზე წარუდგენს კომიტეტს წერილობით განმარტებებს ან განცხადებებს, სადაც განმარტებული იქნება ეს საკითხი და ნებისმიერი ღონისძიება, თუ ასეთს ადგილი ჰქონდა, რომელიც შეიძლება ამ სახელმწიფოს მიერ იყოს გამოყენებული.

მუხლი 5

1. კომიტეტი წინამდებარე ოქმის შესაბამისად მიღებულ შეტყობინებებს განიხილავს ცალკეული პირების და დაინტერესებული მონაწილე სახელმწიფოს მიერ მისთვის წარდგენილი ყველა წერილობითი მონაცემის გათვალისწინებით.
2. კომიტეტი არ განიხილავს პირთა არცერთ შეტყობინებას, ვიდრე არ დარწმუნდება, რომ:
  - a. იგივე საკითხი არ განიხილება საერთაშორისო გარჩევის ან მოწესრიგების სხვა პროცედურის შესაბამისად;
  - b. მოცემულმა პირმა ამოწურა სამართლებრივი დაცვის ყველა ხელმისაწვდომი შიდასახელმწიფოებრივი საშუალება.

ეს წესი არ მოქმედებს ისეთ შემთხვევებში, როცა ამ საშუალებათა გამოყენება გაუმართლებლად ჭიანჭურდება.

3. ამ ოქმით გათვალისწინებული ცნობების განხილვისას კომიტეტი აწყობს დახურულ სხდომას.
4. კომიტეტი თავის მოსაზრებებს აცნობებს შესაბამის მონაწილე სახელმწიფოს და პირს.

მუხლი 6

კომიტეტი პაქტის 45-ე მუხლით გათვალისწინებულ ყოველწლიურ მოხსენებას ურთავს წინამდებარე ოქმის შესაბამისად გაწეული საქმიანობის მოკლე ანგარიშს.

მუხლი 7

გაერთიანებული ერების გენერალური ასამბლეის 1960 წლის 14 დეკემბერს, კოლონიური ქვეყნებისა და ხალხებისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭების შესახებ დეკლარაციის თაობაზე მიღებული 1514 (XV) რეზოლუციის მიზნების მიღწევამდე, წინამდებარე ოქმის დებულებები არანაირად არ ზუდავს გაერთიანებული ერების წესდებითა და გაერთიანებული ერებისა და მისი სპეციალიზებული დაწესებულებების სხვა საერთაშორისო კონვენციებითა და დოკუმენტებით ამ ხალხისათვის მინიჭებულ პეტიციების წარდგენის უფლებას.

მუხლი 8

1. წინამდებარე ოქმი ღიაა ხელმოსაწერად პაქტის ხელმომწერი ყველა სახელმწიფოსათვის.
2. წინამდებარე ოქმი რატიფიცირებული უნდა იყოს ყველა სახელმწიფოს მიერ, რომელმაც პაქტის რატიფიკაცია მოახდინა ან შეუერთდა მას. სარატიფიკაციო სიგელები შესანახად გადაეცემა გაერთიანებული ერების გენერალურ მდივანს.
3. წინამდებარე ოქმს შეუძლია შეუერთდეს ყველა სახელმწიფო, რომლებმაც პაქტის რატიფიკაცია მოახდინა ან შეუერთდა მას.
4. შეერთებისათვის საჭიროა შეერთების დოკუმენტის დეპონირება გაერთიანებული ერების გენერალურ მდივანთან.
5. გაერთიანებული ერების გენერალური მდივანი აცნობებს ყველა სახელმწიფოს, რომლებმაც ხელი მოაწერეს წინამდებარე ოქმს ან შეუერთდნენ მას, თითოეული სარატიფიკაციო სიგელის თუ შეერთების დოკუმენტის დეპონირების შესახებ.

მუხლი 9

1. პაქტის ძალაში შესვლის შემდეგ, ეს ოქმი ძალაში შედის სამი თვის შემდეგ იმ დღიდან, როცა გაერთიანებული ერების გენერალურ მდივანთან დეპონირებული იქნება მეთექვსმეტე სარატიფიკაციო სიგელი ან შეერთების დოკუმენტი.
2. თითოეული სახელმწიფოსათვის, რომელიც წინამდებარე ოქმის რატიფიკაციას ახდენს ან უერთდება მას მეთექვსმეტე სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების დოკუმენტის დეპონირების შედეგად, ეს ოქმი ძალაში შედის სამი თვის შემდეგ იმ დღიდან, როცა დეპონირებული იქნება მისი საკუთარი სარატიფიკაციო სიგელი თუ შეერთების დოკუმენტი.

მუხლი 10

წინამდებარე ოქმის დებულებანი ვრცელდება ფედერაციულ სახელმწიფოთა ყველა ნაწილზე რაიმე შეზღუდვისა თუ გამონაკლისის გარეშე.

მუხლი 11

1. წინამდებარე ოქმის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს შეუძლია შესთავაზოს შესწორებები და წარუდგინოს ისინი გაერთიანებული ერების გენერალურ მდივანს. გენერალური მდივანი შემოთავაზებულ შესწორებებს უგზავნის წინამდებარე ოქმის მონაწილე სახელმწიფოებს და სთხოვს შეატყობინონ, მომხრე არიან თუ არა, ამ წინადადების განსახილველად და მასზე კენჭის საყრელად მონაწილე სახელმწიფოთა კონფერენციის მოწვევისა. თუ ასეთი კონფერენციის მოწვევას მხარს დაუჭერს მონაწილე სახელმწიფოთა არანაკლებ მესამედი, გენერალური მდივანი იწვევს ამ კონფერენციას გაერთიანებული ერების ეგიდით. ყველა შესწორებას, რომელსაც მიიღებს ამ კონფერენციის დამსწრე და კენჭისყრაში მონაწილე სახელმწიფოთა უმრავლესობა, დასამტკიცებლად წარუდგენენ გაერთიანებული ერების გენერალურ ასამბლეას.
2. შესწორებები ძალაში შედის მას შემდეგ, რაც მათ დაამტკიცებს გაერთიანებული ერების გენერალური ასამბლეა და კონსტიტუციური

პროცედურების შესაბამისად მიიღებს წინამდებარე ოქმის მონაწილე სახელმწიფოთა უმრავლესობა – ორი მესამედი.

3. შესწორებების ძალაში შესვლის შემდეგ, ისინი სავალდებულო ხდება იმ მონაწილე სახელმწიფოსათვის, რომლებმაც მიიღეს, ხოლო სხვა მონაწილე სახელმწიფოთათვის სავალდებულო რჩება წინამდებარე პაქტის დებულებები და მათ მიერ მიღებული ყველა წინა შესწორებები.

მუხლი 12

1. ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია მოახდინოს წინამდებარე ოქმის დენონსაცია გაერთიანებული ერების გენერალური მდივნის სახელზე წერილობითი შეტყობინების გაგზავნის გზით. დენონსაცია ძალაში შედის გენერალური მდივნის მიერ ასეთი შეტყობინების მიღებიდან სამი თვის შემდეგ.
2. დენონსაცია ხელს არ უშლის წინამდებარე ოქმის დებულებების გამოყენების გაგრძელებას ყოველგვარ შეტყობინებასთან, რომელიც წარდგენილია მე-2 მუხლის შესაბამისად დენონსაციის ძალაში შესვლის თარიღამდე.

მუხლი 13

წინამდებარე ოქმის მე-8 მუხლის 5 პუნქტის შესაბამისად შეტყობინებისაგან დამოუკიდებლად გაერთიანებული ერების გენერალური მდივანი პაქტის 48-ე მუხლის 1 პუნქტში აღნიშნულ ყველა სახელმწიფოს აცნობებს შემდეგს:

- a. მე-8 მუხლის თანახმად, ხელმოწერების, რატიფიკაციებისა და შეერთებების შესახებ;
- b. მე-9 მუხლის თანახმად, წინამდებარე ოქმის ძალაში შესვლის თარიღს და მე-11 მუხლის თანახმად, ყოველგვარი შესწორებების ძალაში შესვლის თარიღს;
- c. მე-12 მუხლის თანახმად, დენონსაციის შესახებ.

მუხლი 14

1. ეს ოქმი, რომლის ესპანური, ინგლისური, რუსული, ფრანგული და ჩინური ტექსტები ერთნაირად ავთენტიურია, შესანახად გადაეცემა გაერთიანებული ერების არქივს.

გაერთიანებული ერების გენერალური მდივანი წინამდებარე ოქმის დამოწმებულ პირებს უგზავნის პაქტის 48-ე მუხლში აღნიშნულ ყველა სახელმწიფოს.